

Polititzar la política cultural: autonomia, igualtat i diversitat

Published by [Interacció](#) [1] on 11/04/2019 - 13:37 | Last modification: 20/08/2026 - 13:04

En aquest text de 2018, Joan Subirats situa la política cultural dins d'un **canvi d'època** marcat per la globalització, la transformació tecnològica, la precarització del treball, la diversificació de les trajectòries vitals i l'afebliment d'alguns dels espais tradicionals de socialització. El seu argument central és especialment rellevant per a les polítiques culturals: si la societat canvia, no n'hi ha prou d'adaptar els instruments existents. Cal tornar a preguntar-se **quins valors orienten l'acció cultural pública i quin tipus de societat contribueix a construir**.

Subirats parteix de la crisi dels paràmetres que havien estructurat la societat industrial. El treball estable perd centralitat, les desigualtats es fragmenten i adopten formes més diverses, les estructures familiars es transformen i augmenta l'heterogeneïtat social. En aquest context, considera insuficients unes polítiques públiques construïdes sobre categories pensades per a una societat més estable i previsible. La cultura adquireix aquí una importància particular perquè intervé en la construcció de sentit, en les formes de reconeixement i en la manera com una societat imagina el seu futur.

Aquesta perspectiva porta l'autor a una afirmació decisiva: **la política cultural no és neutral**. Qualsevol intervenció estableix prioritats, distribueix recursos, facilita determinats accessos, reconeix unes pràctiques i uns subjectes i en deixa altres en posicions menys favorables. Per això proposa "polititzar la política cultural", és a dir, explicitar els valors que orienten les decisions en lloc de presentar-les com el resultat d'opcions merament tècniques.

Una política cultural no es defineix només pel que programa o finança, sinó pels valors que converteix en criteris de decisió.

Subirats identifica **autonomia, igualtat i diversitat** com els tres valors bàsics sobre els quals reconstruir les polítiques culturals. L'autonomia remet a la capacitat d'agència individual i col·lectiva, la igualtat obliga a considerar la distribució desigual de recursos i capacitats culturals, i la diversitat exigeix reconèixer l'heterogeneïtat de pràctiques, subjectes i formes de vida. Aquesta tríada desplaça la mirada des del consum cultural cap als **drets culturals**, i des de l'oferta d'activitats cap a les condicions que permeten participar en la vida cultural.

Des d'aquesta posició, l'autor qüestiona les concepcions excessivament instrumentals de la cultura, especialment aquelles que en justifiquen el valor principalment pel desenvolupament econòmic, el turisme, el *branding* territorial o les operacions de transformació urbana. Proposa, en canvi, pensar una **cultura situada**, relacionada amb els problemes, les expectatives i les transformacions concretes de cada lloc. Això obliga també a trencar fronteres sectorials: cultura, educació, salut, treball, democràcia i participació formen part de problemes socials que difícilment poden abordar-se de manera separada.

Aquesta concepció té conseqüències institucionals. Subirats reclama equipaments capaços d'adaptar-se, més

connexions entre sectors, pràctiques híbrides i espais d'experimentació entre artistes, educadors, dissenyadors, activistes i iniciatives comunitàries. També introdueix una qüestió de governança que continua sent central: l'espai cultural públic no coincideix necessàriament amb l'espai institucional. Cada societat configura un *cultural mix* específic entre administracions, associacions, mercat i comunitats, i la política cultural ha de plantejar-se quin paper correspon a cadascun d'aquests actors.

El text acaba, significativament, amb preguntes més que amb un model tancat: quin sentit tenen els museus, quin paper correspon a les biblioteques en l'entorn digital, si continuen servant les divisions sectorials tradicionals, com compatibilitzar autoria i col·laboració, quines formes de subsistència són possibles en un context de precarització o com articular institucions, societat i comunitat. Per a Subirats, el canvi d'època no demana simplement noves respostes. **Obliga a repensar les preguntes des de les quals es construeixen les polítiques culturals.**

Nota de l'editor (2026). Llegit avui, el text anticipa amb notable claredat alguns debats que després han guanyat centralitat: drets culturals, desigualtats, capacitat d'agència, transversalitat i governança compartida. Alhora, la seva formulació conserva un cert optimisme sobre la capacitat de la hibridació, l'experimentació i les noves aliances per respondre al canvi d'època. Vuit anys després, la qüestió pot formular-se amb més exigència: no només quines innovacions institucionals cal promoure, sinó **quines estructures de poder, recursos i decisió han de modificar-se perquè autonomia, igualtat i diversitat deixin de ser principis normatius i es converteixin en condicions efectives de la vida cultural.**

Referència

Subirats, J. (2018). ¿Qué valores para qué sociedad? Notas sobre cultura y valores. A *Els valors: passat i futur = Los valores: pasado y futuro = Les valeurs : passé et futur* (p. 44–53). Govern d'Andorra, Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior, Universitat d'Estiu d'Andorra

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Tags: polítiques culturals

Tags: drets culturals

Tags: desigualtats culturals

Tags: diversitat cultural

Tags: governança cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2019/04/polititzar-politica-cultural>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/uea18_subirats.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/4970>